Nógrádi Gábor

A magyar trauma

A nemzet mentális állapota három tételben*

1.

A nemzet mentális állapota az elmúlt százötven évben folyamatosan romlott.

Nem a pszichiátriai problémákra, öngyilkossági arányszámra, az alkoholizmusra, a drogra vagy éppen a depressziós statisztikára és más jól látható jelenségekre gondolok.

Ezek jelenségek, tünetek.

Mögöttük az egész nemzet állapota az, ami ijesztő.

De vajon lehet egy egész társadalom lelki beteg? Igen. A feldolgozatlan történelmi traumák ugyanúgy megbetegítenek egy társadalmat, ahogy a személyes traumák az egyént. És történelmi traumákban, homokba kapart vétkekben, öntévesztő hazugságokban gazdagok vagyunk.

A kiegyezés után nem csak a nyomor és a gazdagodás között növekvő szakadék és annak feszültsége, nem csak Tiszaeszlár lélekmérgezése, de a nemzetiségekkel folytatott – elsősorban kulturális, de ha kulturális, akkor mindenre kiterjedő – harc is megoldatlan problémákat gerjesztett, ami az első világháború borzalmaival és az azt követő Trianonnal okozott máig ható traumát. Máig ható, mert feldolgozatlan. Ennek a feldolgozatlanságnak köszönhető a 2. világháborúban vállalt dicstelen szerep, amit szintén gondosan eltemetett a bukást követő Rákosi- és Kádár-korszak.

Mit várunk egy társadalomtól, amelyiknek generációkon át hazudtak? Mit várunk azoktól, akiket nem csupán megtévesztettek az ártatlanság hazug meséjével, de bűnrészessé is tettek a világ legrémisztőbb gyilkosságában a világháború harcmezőin és a koncentrációs táborokban, majd a szovjet típusú munkatáborokban?

Fele ennyi félrevezetés, blöff és csúsztatás is bedarálta volna egy nemzet józan ítélőképességét.

Ha ezt végiggondoljuk, jobban megértjük a FIDESZ kétharmadát és azt, hogy a magyarok hatvankét (!) százaléka idegengyűlölő szemben a németek hat, a lengyelek tizennégy vagy az EU tíz százalék alatti arányával.

Az efféle súlyos mentális állapot az egyén esetében gyakran vezet öngyilkossághoz. A közös nemzeti öngyilkosság sohasem állt távol tőlünk.

Gyógyulás?

Nem tudom hogyan.

Mindenesetre Isten ments, hogy az gyógyítson ki bennünket tébolyba hajló jelenünkből, ami a németeket kigyógyította a fasizmusból.

2.

A magyarságnak nem Oroszország vagy Brüsszel vagy a menekültcunami az ellensége, hanem saját maga. Ha a történelmet vizsgáljuk, akkor hihetetlen túlélési képességeket fedezhetünk fel a magyar nemzetben.

A kiegyezés utáni állapot, amely a modern önálló Magyarország kezdete, a tökéletes pusztulás lehetőségét is odanyújtotta az országnak. A nemzetiségek elnyomása könnyen vezethetett volna olyan összecsapáshoz az anyaállamoktól támogatott kisebbségek és Magyarország között, amit az ország aligha élt volna túl. Valójában az I. világháború némileg erről is szólt. (*A vereségről és a következményekről szólva itt keményebb szavakat használtam, de ismerve a nemzeti érzékenységet, a mondatot kihúztam.)* A II. világháború újabb nagy próbatétel volt, hogy a magyarság túlélje önző, buta, antihumánus urait, vezetőit. De a nemzet azt is túlélte.

Van remény.

3.

Részlet a Nemzeti Lelki Egészség Stratégia 2014-2020 c. munkaanyagból (34. oldal)

„A pszichoterápiás ellátás problémáit nem annyira az egyéni pszichopatológia felől, hanem társadalmi és történeti oldalról kell áttekinteni. Ugyanis az egyéni pszichopatológia, annak ellenére, hogy létrejötte speciális pszichobiológiai konstellációhoz kötött – öröklés, mikro-szociális közeg – olyan lélektani kultúrába ágyazott, amelyet történeti és geopolitikai folyamatok formálnak. E történelmi és geopolitikai hatások 1920 és 1990 között a magyarság kollektív, nemzedékeken átívelő traumatizációját eredményezték, ahogyan ezt *Sorsba fordult történelem* című munkájában Losonczi Ágnes elemezte. A lakosság mentálhigiéniai állapotát kollektív transzgenerációs hatások befolyásolták és befolyásolják jelenleg is, kezelésüket kollektív,

intézményes, generációkra előre tervezett rendszerszintű gyógyító eljárással lehet eredményesen kezelni.”

(*A munkaanyagot a miniszterelnök kérte a 2014-es választás előtt. Választás után a jelentéssel nem foglalkoztak.)*

* A jegyzeteket különböző időszakokban írtam, és később találtam rá a közölt idézetre.